

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa S. K.
przeciwko S. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
z udziałem interwenienta ubocznego A. S.A. z siedzibą w W.
o zadośćuczynienie i rentę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 4 marca 2020 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 marca 2018 r., sygn. akt III APa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego
pозwanej oraz interwenienta ubocznego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 28 marca 2018 r., wydanym na skutek apelacji wniesionych przez pozwaną S. Sp. z o.o. w S. oraz interwenienta ubocznego A. S.A. w W. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 7 czerwca 2017 r., zmienił ten wyrok w punktach 1, 2 i 3, zasądając od pozwanej na rzecz powoda S. K. kwotę 120.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 12 maja 2015 r. i oddalając powództwo w pozostałym zakresie oraz oddalając obie apelacje w pozostałej części.

Powód S. K. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 28 marca 2018 r., zaskarżając ten wyrok w części dotyczącej zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kwoty 120.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia i oddalenia powództwa w pozostałym zakresie oraz zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 382 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c., a także naruszenie prawa materialnego, to jest art. 445 § 1 k.p.c. (skarżącemu chodziło zapewne o art. 445 § 1 k.c.) w związku z art. 444 § 1 i 2 k.c. oraz art. 322 k.p.c. i art. 6 k.c. w związku z art. 444 § 2 k.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność tego środka zaskarżenia, podnosząc przy tym, że „zaskarżony wyrok stanowi konsekwencję dokonania przez Sąd *ad quem* dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i wyciągnięcia sprzecznych z nim wniosków, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż doprowadziło do naruszenia prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 k.c. w związku z art. 444 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwą subsumpcję”. W istocie bowiem Sąd *ad quem* uznał, że zasądzona na rzecz skarżącego kwota 200.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia jest wygórowana, albowiem skarżący w wyniku przedmiotowego wypadku nie doznał znacznego uszczerbku na zdrowiu, nie został wykluczony z życia społecznego, nie stracił możliwości zarobkowania oraz zasadniczo nie wymaga pomocy osób trzecich. Sąd *ad quem* przeoczył jednak, że poza bólem, cierpieniem i traumą, które ujawniły się bezpośrednio po wypadku, jak i w okresie hospitalizacji, skarżący na skutek zmiążdżenia kciuka prawej ręki oraz szeregu innych dolegliwości, utracił zdolność wykonywania jedyne go wyuczonego zawodu. Z uwagi na swój wiek oraz stan zdrowia skarżący ma znikome szanse na przekwalifikowanie zawodowe. Nadto, powyższy uszczerbek, wbrew ustaleniom Sądu *ad quem*, znacznie ograniczył możliwości skarżącego w zakresie samodzielnego wykonywania codziennych czynności.

Zdaniem skarżącego, „dowolna ocena dowodów oraz błędny proces wnioskowania doprowadziły również do naruszenia prawa procesowego, to jest art. 322 k.p.c. i art. 6 k.c. w związku z art. 444 § 2 k.c., wobec uznania, że skarżący nie udowodnił przesłanek do przyznania mu renty”. I tu nie sposób bowiem zgodzić

się z Sądem *ad quem*, gdyż zasądzenie renty nie wymaga ścisłego wykazania zwiększenia potrzeb i obniżenia widoków powodzenia na przyszłość. Niedostarczenie przez skarżącego dowodów zakupu leków lub opłacenia zajęć rehabilitacyjnych nie może więc pozbawiać go prawa do renty z art. 444 § 2 k.c. Znamienne jest przy tym, że poczynienie przez Sąd *ad quem* odmiennych ustaleń faktycznych od tych, które zostały przyjęte za podstawę wyroku Sądu *ad quo*, uprawnia do postawienia w skardze kasacyjnej zarzutu dotyczącego oceny dowodów, o ile uchybienie to skutkuje naruszeniem prawa materialnego, wobec jego błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania, stanowiąc wyjątek od zakazu z art. 398³ § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy także przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Wprawdzie ma rację skarżący, podnosząc, że w orzecznictwie akceptuje się pośrednie zakwestionowanie w skardze kasacyjnej oceny dowodów, jednakże w swoim wniosku nie uwzględnia tego, że powołane przez niego dla potwierdzenia tej tezy judykaty uzależniają skuteczność takiego zarzutu od wykazania, z odwołaniem do odpowiednich przepisów, że materiał dowodowy, stanowiący podstawę ustaleń faktycznych został zgromadzony z

poważnymi uchybieniami przepisom prawa procesowego, pominięty lub że oznaczone dowody nie zostały przeprowadzone z naruszeniem reguł postępowania cywilnego. Sama ocena dowodów, jej poprawność i zgodność z zasadami przyjętymi w Kodeksie postępowania cywilnego, nie może być natomiast podstawą zarzutu skargi kasacyjnej i pozostaje poza zakresem oceny Sądu Najwyższego. Wynika to stąd, że ustalenia faktyczne są wynikiem swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez Sąd *meriti*, na podstawie wyrażającego tę zasadę art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy jest natomiast związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, a regulacja ta koresponduje z art. 398³ § 3 k.p.c., zakazującym zgłaszania zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów. Tymczasem skarżący w uzasadnieniu ocenianego wniosku nie powołuje się na pominięcie przez Sąd drugiej instancji jakiegś części materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie bądź na pominięcie z naruszeniem art. 217 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. wnioskowanych przez siebie dowodów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, co powodowałoby, że stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku były niekompletne i uniemożliwiały dokonanie prawidłowej subsumcji pod odpowiednie przepisy prawa materialnego, lecz ogranicza się do stwierdzenia, że Sąd ten dokonał dowolnej oceny materiału dowodowego oraz wyciągnął sprzeczne z nim wnioski. Twierdzenie to musi być zatem ocenione wyłącznie jako niedopuszczalna w postępowaniu kasacyjnym, z przyczyn wcześniej podniesionych, próba podważenia przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji oceny wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów oraz dokonanych na jej podstawie ustaleń faktycznych, z których wynikało między innymi, że skarżący jest w stanie funkcjonować i uczestniczyć w życiu społecznym, nie utracił całkowicie zdolności zarobkowania (ma orzeczoną jedynie częściową niezdolność do pracy), jest samodzielny i zasadniczo nie musi korzystać z opieki osób trzecich. Ponadto, z uwagi na wiek, pobiera świadczenie emerytalne w zbiegu z rentą, jest zabezpieczony socjalnie, a jego sytuacja jest całkowicie odmienna o tej, w jakiej znalazłaby się osoba młodsza w wieku produkcyjnym, nieposiadająca prawa do emerytury, czy mająca na utrzymaniu małoletnie dzieci bądź niezarobkujących członków rodziny. Również odniesieniu do roszczenia o rentę z tytułu zwiększenia

potrzeb Sąd drugiej instancji ocenił cały dotyczący tej kwestii materiał dowodowy, ostatecznie uznając, że skarżący nie wykazał, aby do takiego zwiększenia potrzeb doszło.

Końcowo Sąd Najwyższy zaznacza, że w uzasadnieniu ocenianego wniosku brak jest także jakiegokolwiek wyводу prawnego, który potwierdzałby sugerowaną w tym wniosku błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (koniunkcja obu tych wad jest bowiem z oczywistych przyczyn wykluczona) powołanych w nim przepisów prawa materialnego, która – aby móc potwierdzać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – musiałaby mieć kwalifikowany charakter.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżący nie zdołał wykazać potrzeby poddania jego skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego – przyjmując, że w niniejszej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek – na podstawie art. 102 k.p.c., orzekł jak w sentencji swojego postanowienia.